

Senat odobril svetovni čarter z 89 glasovi proti 2

NOVI UDARCI PADAJO NA JAPONSKO

Ameriški in britski
letalci bombardirali cen-
ter jeklene industrije;
Tokio bombardiran

GUAM, 30. julija. — Ameri-
ške in britske bojne ladje so
strahovito bombardirale japonsko
mesto Hamamatsu, kjer se
nahača center japonske indu-
strije jekla, medtem ko je ad-
miral Nimitz naznanil, da je ve-
lika sila ameriških superbomb-
nikov iznova udarila Tokio.

Pri obeh napadih so Japonci
izgubili najmanj 196 ladij
raznih vrst in 283 letal.

Nekoč mogočno japonsko bro-
dovje je danes samo še senca
svoje nekdanje sile in je za vse
praktične svrhe nesposobna na-
daljevati z borbo. V napadu na
mornariško bazo Kure je bilo
ohromljenih najmanj sedem ve-
likih bojnih ladij.

Pogoji za Japonsko
premil, pravi Avstralija

SAN FRANCISCO, 29. julija.
— Avstralski zunanji minister
Ewart je imel v Melbourne ra-
dijski govor, v katerem je na-
padel pogoje, vsebovane v ulti-
matumu, katerega je naslovila
na Japonske konferenca v Pots-
damu.

Ewart je v svojem govoru izja-
vil, da so pogoji, katere se je da-
lo Japoncem, mnogo bolj mili in
popustljivi kot pa so bili pogoji
za Nemčijo.

NEMEC OBDOJEN NA
SMRT RADI UMORA
AMERIŠKEGA LETALCA

MONAKOVO, 28. julija. —
Na smrt na vislicah je bil dan-
es obsojen 42-letni nemški ka-
prol Ernst Waldmann, ki je la-
ni v decembru ustrleli nekega
ameriškega avijatika, ki se je
v bližini Regensburga s pada-
lom spustil na zemljo iz poško-
dovanega bombnika.

Waldmann je sodila vojaška
komisija na podlagi informacij,
ki jih je predložila komisija za
vojne zločince. Predno bo pra-
voren polnomočen, ga mora po-
trditi gen. George S. Patton.

Obtoženec je pri obravnavi
trdil, da je Amerikanci ustrleli,
ker na povele ni dvignil rok. Dve
nemški priči pa sta rekli,
da je letalec dvignil eno roko, z
drugo pa je nosil padalo in
letalne čevlje.

DELO NAPREDUJE

Ta teden se je pričelo s polno
paro z gradnjo novega poslop-
ja, na prostoru, kjer se je pred
dinova trgovina s pohištvo, 6019
St. Clair Ave. Nova zgrad-
ba bo moderno poslopje z ličnim
osrednjem ter lepo urejenim zno-
ma A. Grdina in Sinovi, čim bo
stavba gotova, izložišla najfi-
nejša pohištvo in razne potreb-
ščine za dom. Za časa gradbe
novega poslopja na St. Clair
Ave. pa se opozarja občinstvo,
služuje njih collinwoodske trgo-
vine, 15301 Waterloo Rd., blizu
Slov. del. doma, kjer je na uslu-
go vsak čas Frank J. Grdina.

Za dobro mestno vlado je treba, da jutri gla- sujete za župana Burka

Župan Thomas A. Burke je
pred sedmimi meseci nastopil
svoj urad kot naslednik gov.
Frank J. Lausche. S svojim
delom od tedaj je preko vsake-
ga dvoma dokazal svojo pošte-
nost, vestnost in sposobnost.

Najboljši dokaz temu je dej-
stvo, da ni šel v boj proti njemu
niti eden kandidat prvovrstne-
ga kalibra. Organizirano delav-

JAPONSKI POSLANIK
V TURČIJI USTRELIL
SEBE IN SVOJO ŽENO

ANKARA, 27. julija. Interni-
rani japonski poslanik v Turčiji,
50 letni Sin-Ici-Siba, je danes
ob 5. uri zjutraj vstal in oddal
dva strela na svojo spečo ženo,
potem pa si je nastavljal revol-
ver v usta in poslal kroglo sko-
zi glavo.

Poslanik je bil na mestu mr-
tev, medtem ko je njegova že-
na umrla čez šest ur v bolnišni-
ci.

V pismu, katerega je posla-
nik naslovil na japonskega am-

stvo ga je stoprocentno odobrilo;
zanj so se že pred tednom
dni izrekle unija CIO, v soboto
pa ga je odobrila tudi unija A.
F. L.

Baš v dejstvu, da nihče ne
oporeka, da je Burke najboljši
od vseh treh kandidatov, pa ti-
či nevarnost, da se njegovo no-
minacijo smatra za samo ob se-
bi umevno in da mnogo volilcev,
ki bi drugače šli volit, jutri ne
bo oddalo svojega glasu zanj.

To je edini up, ki ga ima njego-
va opozicija. Mi apeliramo na naše sloven-
ske državljane in državljanke,
da pod nobenim pogojem ne za-
nemarijo svoje volilne dolžnosti.
Ako hočete, da bo Cleveland še
nadalje imel dobro in pošteno
mestno vlado, morate iti jutri
na volišče. Cleveland ne sme na-
zaj, temveč naprej. Cleveland
potrebuje župana Burka.

Torej vsi in vse na volišče!
Volilne koče bodo odprte do
7:30 ure zvečer. Volite zgodaj
in volite sigurno!

V BOLNIŠNICI

V vestni bolnišnici se nahaja
Joseph Cergol, brat poznane
Mrs. Jennie Hrvatin. Prijatelj
ga lahko obiščejo v torek in čer-
torek od 7. do 8. ure zvečer in v
soboto ter nedeljo od 2.30 do
3.30 ure popoldne. Želimo mu
skorajšnje okrevanje!

basadorja Šo-Kurihara, ki je tu-
di interniran v Turčiji, je po-
slikan zapisal: "Na Japonsko se
bom vrnil preje kot vi." Napisal
je tudi oporoko, v kateri je za-
pustil vse svoje imetje trem si-
novom na Japonskem, "ako so
še živi."

Naznanilo svobodnih
volitev v Jugoslaviji

BELGRAD, 28. julija.
— Prvi podpredsednik ju-
goslovanske vlade Edvard
Kardelj je nocoj naznanil,
da se bodo v Jugoslaviji vr-
šile svobodne volitve, ki
bodo dokazale, kako tesno
je povezano ljudstvo Jugo-
slavije z Narodno osvobo-
ditno fronto.

Vesti z bojišč

STANLEY PETRICH

Mr. in Mrs. Frank Petrich,
19715 Mohawk Ave., sta bila
obveščena od vojnega depart-
benta, da se od 22. junija po-
greša njih edinega sina Stan-
leya, ki je bil dodeljen B-29 le-
talu kot topničar. Pogreša se
ga na misli nad Japonsko. Pre-
ko morja se nahaja nad leto dni.
Poleg staršev ima v Euclidu
tudi ženo Mildred.

Dne 20. julija je družina Mr.
in Mrs. Joe in Anna Picelj,
18701 Muskoka Ave., prejela
žalostno sporočilo od vojnega
departamenta, da se je njih sin
Cpl. Joseph Picelj dne 26. junija
smrtno ponesrečil pri poprav-
ljanju mosta nekeje v Nemčiji.
Dodeljen je bil inženirskemu
oddelku ter se je nahajal preko
morja od 6. aprila 1944.

Nesreča v vodi

V soboto popoldne je utonil v
jezeru na Shaker Heights 39-
letni Philip J. Parrell, ko je
eden izmed dveh dečkov, ki sta
se nahajala z njim v čolnu, sko-
čil v vodo, nakar se je čoln pre-
vrnil. Oba dečka sta splavala
na varno, oče enega izmed nji-
ju se je držal čolna, dokler ni
prišla pomoč, dočim je Parrell
začel plavati proti bregu, toda
je že po par udarcih izginil pod
vodo.

GOV. LAUSCHE BO
DANES V CLEVELANDU
ZA ŽUPANA BURKA

Gov. Frank J. Lausche je v so-
boto naznanil v Columbusu, da
bo danes prišel v Cleveland, da
osebno podpre kampanjo svoje-
ga naslednika župana Thomas
A. Burka in zasigura njegovo
nominacijo pri jutrišnjih pri-
marnih volitvah.

Kakor se je zvedelo, je gover-
ner z županom v soboto govo-
ril po telefonu in ga zagotovil,
da bo danes dospel v mesto. Ob-
iškal bo Burka v mestni hi-
ši, potem pa bo šel z njim na
turo in nastopil na vseh za-
ključnih kampanjskih shodih.
Med drugim bo govoril na sho-
du, ki se bo vršil nocoj v SND
na St. Clair Ave.

Governorjev osebni tajnik
John E. Lokar je prišel v Cle-
veland že pretekli teden in po-
svetil ves svoj čas Burkovi kam-
panji.

Manj prošelj za delo

Zvezni uposlovni urad na-
znanja, da je število prošelj za
delo pretekli teden padlo na
294, kar je manj kot kdaj prej
tekem zadnjih par mesecev.

Vesti iz življenja
ameriških Slovencev

Willard, Wis. — Tukaj sta v
enem tednu umrli dva rojaka.
Matt Ramovš je umrl 6. julija
v 72. letu starosti, Martin Kla-
rich pa 11. julija, v starosti 71
let. Oba sta umrla radi srčne
bolezni. Semkaj sta prišla kot
pionirja in napravila lepe far-
me.

Windham, Mont. — Dne 18. ju-
lija je tukaj umrl Anton Bartol,
star 64 let in v Ameriki od leta
1901. Umrl je za poškodbami, ki
jih je dobil pri delu. Tukaj za-
pušča sestro, v Detroitu, Mich.,
pa več nečakov in nečakinj.

Amerika je prva velika dežela, katera je dala pečat odobritve zgodovinskemu paktu za mir

WASHINGTON, 28. julija — Senatna zbornica je danes po komaj šestdnevni debati brez vsakega pridržka odobrila čarter Združenih narodov, na podlagi katerega se ima organizirati ustroj, posedajoč oboroženo silo, ki bo skrbel za bodoči mir sveta.

Zgodovinsko glasovanje se je
vršilo ob nabito polni galeriji
poslušalcev, ki so čuli, ko je 89
senatorjev glasno in razločno
glasovalo za čarter, ki sloni
predvsem na principu združene
akcije od strani Zed. držav, Ve-
like Britanije, Rusije, Francije
in Kitajske.

Mišljenje Zed. držav v 25
letih se temeljito spremenilo

V ostrem nasprotju z usodo,
katero je po prvi svetovni vojni
zadel v senatu Zed. držav pakt
Lige narodov, čigar sprejem je
pred 25 leti zaman urgiral Woo-
drow Wilson, sta danes glasova-
vala proti čarterju Združenih
narodov samo dva senatorja —
republikanec Langer iz North
Dakote in Shipstead iz Minne-
sote.

Senator Hiram Johnson, repu-
blikanec iz Californije, je tvoril
skupino, ki je vodila neizprosni
boj proti Ligi narodov, in ki je
tudi sedaj nasprotoval čarterju
Združenih narodov in glasoval
proti njemu v odseku, je bil od-
soten. Nahaja se bolan v mor-
nariški bolnišnici.

Ko se je vršilo glasovanje, so
bili odsotni tudi štirje drugi se-
natorji, in sicer demokrat Bailey
iz North Caroline, demokrat
Glass iz Virginije, republikanec
Reed iz Kansasa in republikanec
Thomas iz Idaho. Johnsonov
glas je bil oddan proti odo-
bitvi čarterja, toda po sistemu
glasovanja, ki velja za slučaj
odsotnosti več senatorjev, je
bil vzporejen z glasom senator-
ja Reeda, ki je volil za čarter,
vsled česar Johnsonov glas ni
štel.

Poslušalci so sprejem
čarterja sprejeli molče

Ko je senator McKellar, ki je
predsedoval zbornici, naznanil
izid glasovanja, je bilo na ga-
leriji popolnoma tiho. Med po-
slušalci, ki so napolnili vse se-
deže in natrpali tudi vsa stoji-
šča ob strani galerije je bilo
mnogo mož in žensk v unifor-
mah.

Tik pred glasovanjem je vstal
Langer, ki je čakal na drama-
tični trenutek, in naznanil, da
bo glasoval proti čarterju. Re-
kel je, da po njegovi sodbi čar-
ter vsebuje polno nevarnosti za
Zed. države in ameriško ljud-
stvo.

Za čarter glasovalo 63 de-
mokratov in 35 republikancev

Sledil mu je njegov republi-
kanski kolega iz North Dako-
te, senator Young, ki je vstal
in naznanil, da bo volil za čar-
ter. Rekel je, da se ne strinja z
Langerjem, ki je argumentiral,
da bi senat ne smel glasovati,
dokler se ne vrnejo vojaki iz
vojne.

Shipstead, ki je pred par dne-
vi obširno kritiziral organizaci-
jo in čarter Združenih narodov,
ni danes podal nobene izjave.

Za čarter je glasovalo 53
demokratov in 35 republikan-
cev, in v prilog čarterju je od-

Novi grobovi

PFC. FRED VIDMAR

V soboto zjutraj je preminil
v Crile vojaški bolnišnici Pfc.
Fred Vidmar, star 30 let. Stano-
val je na 15301 Daniel Ave. Ro-
jen je bil v Clevelandu in je bil
član društva Modern Crusad-
ers št. 45 SDZ. Pred vpokliče-
m k vojakom pred 17 meseci
je bil uslužben pri John Sevee,
ki vodi grocerijo in mesnico na
Parkgrove Ave. Svojo bazično
treningo je dobil v Camp Clai-
borne, La., nakar je bil poslan
v Camp Miles Standish, Mass.,
kjer je zbolel in bil poslan v
bolnišnico. Tukaj zapuša žalu-
jočo soprogo Molly, rojeno Sis-
ka, hčerko Diana, očeta Franka,
brata Franka in sestro Mrs.
Ann Schwartz. Pogreb se bo vr-
šil v sredo ob 9:30 uri zjutraj
iz pogrebnega zavoda August F.
Svetek, 478 E. 152 St., v cerkev
Marije Vnebovzete in nato na
pokopališče sv. Pavla.

FRANK LACH

Kot smo v soboto poročali, je
preminil v Glenville bolnišnici
poznani Frank Lach, p. d. Pin-
tar, ki je vodil trgovino z me-
som in grocerijo na 637 E. 185
St. Preje je vodil trgovino na
vogu E. 222 St. in Ivan Ave.
Star je bil 59 let in je zadnjih 25
let prebil v trgovini. Doma je bil
iz vasi Studenec pri Blokah, od-
koder je prišel v Ameriko leta
1913. Bil je član društva Blej-
sko jezero št. 27 SDZ. Tukaj za-
puša žaluzijo soprogo Mary,
rojena Marolt, sina Franka, dve
hčeri Agnes in Mrs. Mary Kle-
menčič, vnuka Dennis, brata
Jacka, v stari domovini pa brata
Jerneja in sestro Ivano Pre-
bil ter mnogo sorodnikov. Po-
greb se bo vršil v sredo ob 8:30
uri zjutraj iz pogrebnega zavo-
da August F. Svetek, 478 E.
152 St., v cerkev Marije Vnebo-
vzete in nato na Calvary pokop-
ališče.

FRANK KOZLEVČAR

Včeraj zjutraj je umrl na svo-
jem domu Frank Kozlevčar, p.
d. Mandkov Francec, stanujoč
na 1439 Larchmont Rd. Pogreb
se bo vršil iz pogrebnega zavo-
da August F. Svetek, 478 E.
152 St. Podrobnosti bomo poro-
čali jutri.

POGREB

Pogreb pokojnega Josepha
Marna se bo vršil v torek ob
8:30 uri zjutraj iz pogrebnega
zavoda August F. Svetek, 478
E. 152 St., v cerkev sv. Jeromi-
ja in nato na Calvary pokopa-
lišče.

dal svoj glas tudi progresivni
senator La Follette iz Wisconsi-
na, čigar pokojni oče je svoj
čas vodil boj proti vstopu Ame-
rike v Ligo narodov. To pomeni,
da je čarter dobil mnogo več
glasov kot pa je potrebno dve-
tretjinsko večino.

Armadni bombnik treščil v Empire State nebotičnik; najmanj trinajst oseb ubitih

Nesreča se je zgodila v gosti megli;
največ žrtev je bilo med osebjem
katoliške dobrodnele organizacije

NEW YORK, 28. julija — Danes (v soboto) ob 9.49
popoldne je treščil v 79. nadstropje nebotičnika Empire
State Building armadni bombnik B-25 in spremenil vrhna
nadstropja najvišje stavbe na svetu v plametečo bakljo.

To je prva nesreča te vrste, ki se je kdaj zgodila ter je
zahtevala najmanj 13 človeških življenj, kadar pa se raz-
išče ruševine v zadetem delu 1.248 čevljev visokega nebo-
tičnika, utegne število žrtev narasti preko 15.

Trije mrtvi so člani posadke
bombnika, ki je bil na poletu iz
Bedforda, Mass., v Newark, N.
J. Dva od teh sta bila podpol-
kovnik William F. Smith, star
27 let, iz Watertown, Mass., in
sanžent Christopher S. Dimitro-
vich, star 31 let, doma iz Granite
City, Ill. Ime tretjega člana po-
sadke do nocoj še ni bilo ugotov-
ljeno.

Elevatorji padli iz 80.
nadstropja v pritličje

Ostale žrtve katastrofe, ki se
je primerila, ko je nad New
Yorkom visel gost plašč megle,
so bili ljudje, ki so bili zaposleni
v pisarnah ali ki so se slučajno

Guardia zrakoplovskem polju v
New Yorku.

Tri eksplozije stresle
ozračje Manhattan

Letalo je treščilo v poslopje
na severni strani in sledile so tri
eksplozije, ki so stresle ozračje
Manhattana daleč na okrog in
v plamene, ki so kakih 40 minut
nekontrolirano divjale, medtem
ko je od spodaj opazovalo prizor
na tisoče ljudi. Na cesto so de-
ževali kosi stekla in cementa.

Močan sunek letala je zdobil
vse, kar mu je prišlo na pot. Del
letala je prišel ven na južnem
krilu poslopja in treščil na stro-
ho 12-nadstropnega Waldorfo-
poslopja na 33. cesti. Prvi repor-
terji, ki so prodrli preko 69 nad-
stropja, so našli del letala, ki se
je zaplil ob stran poslopja. Ka-
kih 20 čevljev od okna, ki je bil
najbližje točki, kjer je letalo tre-
ščilo v poslopje, je ležal eden od
dveh motorjev in kos propelerja.
Drug kos propelerja se je zaril
v zid.

Nesreča bi bila brez dvoma
zahtevala mnogo več žrtev, da
se ni pripetila na soboto, ko je
mnogo pisarn v nebotičniku za-
prtilih.

Letalo se je očividno izgubilo
v megli, ko je treščilo v nebotič-
nik. To se da sklepati iz dejstva,
da je pilot malo pred zadetjem
skušal potom radija dobiti navo-
dila od opazovalca postaje na La

delne ustanove National Cath-
olic Welfare Council. Tam je ne-
sreča zahtevala tudi največ žr-
tev.

V uradu, ki je sedaj sama ena
velika z vodo poplavljenja ruše-
vina, je bilo zaposlenih 20 oseb,
in skoro čudež je, da je sploh
kdo izmed njih ostal živ.

Med kosi sežganih trupel, ki
počivajo na eni izmed miz, sta
glavi dveh deklet. Nekdo je pri-
nesel v pisarno v velikem škri-
niclju iz rjavega papirja kos
trupla, ki je bil najden na para-
petu sedmega nadstropja. V pi-
sarni, ki je bila spremenjena v
začasno mrtvašnico, so se naha-
jali nocoj razmesarjeni in ožga-
ni kosi 11 trupel.

Armada preiskuje, kako je
prišlo do katastrofe

Prva civilna žrtev, ki je bila
identificirana, je bil nocoj 35-
letni Paul Dearing, bivši časni-
kar iz Buffalo, N. Y., ki je bil
zaposlen v uradu katoliške do-
brodnele organizacije.

Armadne oblasti so podvzele
korake, da se dožene, kako je
prišlo do nesreče. Brig. Gen.
Charles O. Kane je nocoj izja-
vil, da kolikor je mogoče za en-
krat ugotoviti, katastrofa ni bi-
la posledica kakšnega mehanične-
ga defekta v letalu samem.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 6311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATE: (CENE NAROCNINE)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00
By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25
For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge tujerazne države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50
Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Pot Nove Jugoslavije

IV.

Upor v Srbiji leta 1941 so v krvi zadušile nemške divizije — s pomočjo izdajstva Draže Mihajlovića. Združene velikosrbske klike, od Nedića do emigrantskih vlad, so napravile vse, kar so mogle, da bi narod do kraja demoralizirale in da bi z demagogijo in nasiljem zadušile njegovo težnjo, da bi se dvignil proti okupatorju. Nikjer ni bil sovražnikov pritisk tako silovit kot v Srbiji in nikjer niso izdajalci tako enodušno podprli okupatorski teror, kot so to storili izdajalci okoli Nedića, Mihajlovića in emigrantskih vlad. Ta dejstva so v veliki meri zadržala množični razvoj narodno osvobodilnega gibanja v Srbiji. V Bosni in Črni gori se je narodno osvobodilno gibanje — po prvih ofenzivah — ponovno dvignilo in postalo še udarnejše in na znotraj močnejše, v Srbiji pa se je ta proces razvijal težje in počasneje, dokler leta 1944 ni pričel znova rasti in zavzemati vse večji razmah.

Na Hrvaškem se je narodno osvobodilnemu gibanju od samega začetka pridružila večina strank in demokratičnih vrhov srbskega naroda, dočim je proces diferenciacije v vrhovih hrvaških političnih strank šel mnogo počasneje. Toda gibanje so se posebno v zadnjem letu pridružili najvidnejši demokratično razpoloženi ljudje iz vrhov HSS, ki je bila v preteklosti brezdvomno največja stranka na Hrvaškem. Drugi del ljudi iz vodstva HSS pa je prešel na pot sodelovanja z okupatorji in ustaši.

Ti dve dejstvi imata svoje začetne vzroke še v razvoju HSS v bivši Jugoslaviji. HSS je nekaj časa nedvomno igrala demokratično, progresivno vlogo, toda v poslednjih letih bivše Jugoslavije je vse bolj postajala orožje reakcije. HSS je nastala in se razvijala kot kmečka stranka, toda v zadnjih letih je v njeni politiki vse bolj prihajal do izraza del najreakcionarnejših krogov hrvaškega naroda. Samo tako se mora pojasniti reakcionarni sporazum Mačka s Cvetkovičem v letu 1939, nato protidemokratska linija Mačkove politike po njegovem prihodu na oblast, ter dejstvo, da je Maček z nekaterimi svojimi ljudmi bil najodločnejši pobornik pristopa k "trojnemu paktu" itd.

Politika Mačkove grupe po okupaciji je prav tako v zvezi z zgodovino stranke. To je bila politika navidezne pasivnosti proti okupatorju, hkrati pa dejanske borbe proti razvijanju odpora proti okupatorju in ustašem, bila je ves čas podpora Ustašev in okupatorjev. Toda množice HSS niso hotele slediti takšni Mačkovi liniji; vse bolj so prehajale na pozicijo narodno osvobodilne borbe. Skupaj z njimi so prehajali tudi mnogi ugledni prvaki HSS. Tudi ti so na osvobojenem ozemlju Hrvaške ustvarili center, ki je ostal zvest osnovnim demokratičnim idejam in težnjam hrvaškega kmečkega gibanja tako, kot sta jih formulirala brata Radića. Za tem centrom stoji danes velika večina pristavev HSS. Na ta način je na Hrvaškem ustvarjena močna Narodno osvobodilna fronta, kar je nedvomno največ doprineslo k širokemu razmahu narodno osvobodilne borbe na Hrvaškem.

Proces razvoja narodno osvobodilne borbe v Sloveniji je šel zopet po drugi poti. Tukaj je bilo že 10 dni po zloumu Jugoslavije na politični konferenci skoro vseh političnih strank in skupin, razen vodstva dveh strank, ki sta bili nositeljici diktatur (JRZ in JNS), — postavljena enotnost vodstva Osvobodilne fronte slovenskega naroda, t. j. narodno osvobodilne borbe v Sloveniji. Dosežena enotnost je paralizirala skoro leto in pol vsakršno aktivnost izdajalskih vrhov bivše JRZ in JNS, ki sta se mogli pojaviti kot odkrita okupatorjeva pomagala šele po veliki okupatorski ofenzivi na koncu leta 1942. Toda svojih političnih pozicij v narodu nista mogli več obnoviti.

V Makedoniji, kjer so vsakršno politično življenje desetletja dušili razni zatiralci, se je sedaj prvič po nacionalnih uporih v začetku tega stoletja oblikovalo resnično narodno vodstvo iz najbolj borbenih in najbolj svobodoljubnih elementov makedonskega naroda. Elementarna sila makedonskega osvobodilnega gibanja je tako močna in zdru-

žujoča, da ne dovoljuje, da bi se pešica prodanih izdajalcev makedonskega naroda, kot so Vanča Mihailov, Čkatrov, Kitinčev in drugi, uveljavili kot politični faktor v Makedoniji.

V začetku je vse to gibanje narodov Jugoslavije vezal v enotno borbena fronto Vrhovni štab NOVJ. To je bilo ne samo vojaško, temveč tudi politično središče in splošno jugoslovansko vodstvo. V novembru leta 1942 so se na prvem zasedanju AVNOJ-a vsa ta gibanja povežala. Takrat so bili položeni temelji enotne narodno osvobodilne fronte vseh naših narodov. Na drugem zasedanju AVNOJ-a so se z Nacionalnim komitetom in Predsedništvom AVNOJ-a formirali ne samo vrhovni organi narodne oblasti na osvobojenem ozemlju, temveč tudi resnično široko narodno vodstvo enotne osvobodilne fronte jugoslovanskih narodov.

Narodno osvobodilni pokret je prevzel kot osnovno obliko svoje oborožene borbe — partizanski način bojevanja, razvijajoč ga prav iz začetka iz malih grupic naprej. Razume se, da se je mogla takšna linija izvajati samo v stalni borbi proti omahljivcem, ki so se bali partizanske oblike boja. Mnogi "modri" ljudje te vrste so se držali "pravila," da more biti partizanski boj samo važen spremljevalec aktivnosti regularne nacionalne vojske, toda ta ne more biti glavno orožje narodnega upora. Govorili so, da je nepravilno spravljanje ljudi iz mest, češ, da ostanejo mesta "center borbe." Dokazovali so, da more partizanski način bojevanja uspeti samo v zaostalih deželah, ki so brez cest. Toda vse te argumente je razgalilo dejstvo, da se je partizanski boj razvil enako v vseh deželah Jugoslavije — od brezcestnega Sandžaka in Bosne do zelo prometne Slovenije.

V taborišču strahot

Sledeče pismo je pisal iz Nemčije poročnik Arthur Peterel, član društva št. 386 SNPJ, Library, Pa.

"Dragi kolegi:

Včeraj sem prisostvoval najstrašnejšim prizorom, ki se jih more človek predstavljati. Bili so tako strašni, da bi nikoli kaj takega ne mogel verjeti, če jim ne bi bil sam priča. Celo sedaj se še vedno čudim in sprašujem, jeli mogoče kaj tako groznega v današnjem civiliziranem svetu. Obiskal sem nemško koncentracijsko taborišče Dachau, o katerem ste najbrže čitali v časopisih. Želim opisati, kar sem videl, tako, da boste vedeli, da kar je pisalo časopisje, je živa resnica in ne propaganda.

Ko sem se bližal mestu Dachau, si nisem predstavljal, da bom videl tako strašne grozote. Bil je mrzel spomladanski dan, dež, sneg, sodra, vmes so se pa prikazovali solnčni žarki. Sadno drevje je bilo v cvetu, katero je bilo videti tresoč se od mraza. Ko sem prišel na konec mesta, je vodila pot paralelno z železniškim tirom. Na tiru je stal vlak in ko sem pogledal v voz, sem videl človeška trupla. Železniški vozovi polni trupel. Žrtve so očitno pomrle od lakote, kajti bile so samo kost in koža odraslih moških. Nobeden ni bil debelejši kakor moje roke. Potem smo dospeli do ograjenega prostora, ki je zavzemal več akrov zemlje in vstopili smo notri. Notri so bili zaprti ujetniki vseh narodnosti, približno 45 tisoč oseb. Stanovali so v umazanih barakih, okoli katerih je bila napeljana električna žica zato, da ni mogel nihče pobegniti. Obklečeni so bili v jetniške črte iste uniforme. Stražili so jih tudi velikanski psi, kateri so bili trenirani tako, da so takoj napadli ujetnika v črtasti uniformi, ako se je predrznil pobegniti.

Povedali so mi, da je vsaki dan pomrlo od 30 do 40 ujetnikov vsled pomanjkanja hrane in ran, katere so jim prizadejali kruti stražniki. Mrliče so enostavno zmetali na kupe, pozneje pa odpeljali stran.

Najbolj strašna stvar pa je bil krematorij. Nemci so izvajali sistematični program masnega morjenja, ki so ga mogli zasnovati le hudičevi možgani. Ujetnike so pripeljali v krema-

torij, kjer so se morali sleči in nato je prišla na vrsto vroča pršna vodna kopel. Po kopeli so jih porinili v posebno stanico, kjer so jih zadušili. Trupla so pozneje sežgali, pepel pa spravili v posebne lonce in jih baje prodajali sorodnikom žrtev.

Nashe čete so očitno zavzele to taborišče, ko so bili krvniki na delu. V eni izmed stanic so našli sto in sto golih trupel. Nametana so bila drugo vrh drugoga, kakor oskubljene kokoši, ki jih mesar razstavi v izložbenem oknu. Ta trupla so bila malo poprej prinešena iz plinske stanice in so bila pripravljena, da jih zažgejo v krematoriju.

Na nekem drugem prostoru pa je bilo na kup zmetanih vse križem več sto trupel. Ta trupla so bila najbrž žrtve, ki so pomrle v taborišču in so sedaj imela priti na vrsto, da jih krvniki zažgejo.

Neki ujetnik me je informiral, da so trupla, ki sem jih videl na tiru v vlak, trupla ujetnikov, ki so jih peljali iz nekega drugega koncentracijskega taborišča. Ko pa so krvniki zvedeli, da se bližajo naše čete, so ustavili vlak in pobegnili. Pogled na trupla je razodeval, da je bilo nekaj še živih, toda bili so precej oslabele in oslabele, da bi se mogli upreti krvnikom. V krematoriju so bila vsa trupla moškega spola, v vlak pa ste bile dve ženski. Sodeč po truplih teh žensk, se jim ni nič boljše godilo kot moškim. Žrtve so bile najbrž po večini židi, kajti blizu železniškega tira je našel moji saržent židovsko svetopisje. V bližini krematorija so bila vešala, na katerih so bili obešeni nekateri ujetniki. Za vešali pa je bila močna cementirana stena, ob kateri so bili mnogi ustreljeni.

To taborišče je vršilo svoje krvavo delo zadnjih 12 let. Vse gnusno delo so mogli vršiti jetniki sami. Nekega francoskega ujetnika sem vprašal, kako so mogli prestajati in izvrševati to gnusno delo, on pa je odgovoril, da je sestrada človek pripravljen vršiti vse, samo da dobi hrane. Po vsem prostoru je neznožno smrdelo, tako smrdelo, da bi se mi nekajkrat skoraj želelec prevrnil. Večkrat poprej sem bil priča smrti, toda v tem taborišču je bila smrt drugačna. Ni bila samo smrt, temveč umor, pobijanje ljudi na debe-

Sedaj se dobro zavedam, da vse trpljenje in druge neugodnosti, skozi katere sem moral iti v tej vojni, ne bodo zaman, ako bomo uničili in izločili nacizem iz človeške družbe. Eden izmed naših vojakov je bil pred časom zaprt v tem taborišču. Danes je obiskal taborišče in našel svoj rekord, našel je tudi svojega bratranca, ki je star 27 let, ki pa zgleda kakor 60 let. Mož ni poznal svojega bratranca, kajti ne more se nobene stvari spomniti.

Pozneje smo se vstavili v nekem mestecu, ki je oddaljeno več milij od taborišča strahot. Imel sem priliko pogovarjati se z nemškimi civilisti, med njimi tudi z dekletom, ki je bila stara približno 20 let. Govorila je izoborno angleščino. Povedala mi je, da ji je bilo znano, kje se je nahajalo taborišče, vedela pa ni kaj se je dogajalo v njem. Vzkliknila je veselo, ko smo prišli in s tem zadali konec nacizmu.

Res čudno, da vsi Nemci zdaj trdijo, da niso bili nacisti, temveč so bili prisiljeni ubogati nacistične in jim služiti. Opazil sem, da je dotično dekle nosilo prstan, zato sem jo vprašal, kje je njen mož. Odgovorila mi je, da ni omožena, a da bi rada dobila moža. Nato sem jo vprašal, s kom bi se rada možila, kar je dejala: "S kakšnim ameriškim vojakom, da bi me odpeljal v Ameriko."

Odgovoril sem ji, da se ameriški vojak ne bi niti hotel pogovarjati z njo v družbi, kaj šele, da bi jo oženil. Nikakor ni mogla razumeti, zakaj ne, kajti ona ni odgovorna za dejanja, ki so jih izvršili nacisti.

Da, ljudje, kot zgoraj omenjeno dekle, so prav tako krivi kot nacisti ker so dopustili, da so Hitler in njegovi gangsterji zaslužili nemški narod.

To pismo sem napisal z namenom, da boste doma spoznali, kakšne strahote so počenjali nacisti. Ljudje, ki so krivi teh groznih zločinov in strahot, niso ljudje, ampak hujski kot zverine. Stresem se ob misli, kaj bi bilo, če bi nacisti zavladali svetu. Hitler je mrtev (?), Musso-linija so obesili; krvava drama se bliža koncu. Vojne bo morda že konec, ko boš sprejel to pismo. Upajmo tako.

Pozdravlja te tvoj

Art."

Urednikova pošta

Prijazen opomin

Jutri zjutraj se bodo otvorile volilne koče in zbirali bomo kandidate, ki bodo tekmovali pri novembrskih volitvah. Volili bomo kandidata za župana in volili kandidata za mestnega zastopnika. Ona dva, ki dobita največ glasov sedaj pri primarnih volitvah bosta v novembru uvrščena na glasovnico med katerimi so županski in vardni kandidati.

Sedanje primarne volitve so nadstrankarske in vsak voli tako, kakor sam hoče brez, da bi povedal h kateri stranki pripada. Razume se, da voliti sme samo za enega, ker v nasprotnem slučaju je glasovnica neveljavna.

Kdor hoče biti gotov, da bo prav volil naj na glasovnici poišče "For Mayor" ime Tom Burke in pred njim napravi križ. Ko bo ta križ napravljen na pravem mestu, naj na glasovnici, kjer je zapisano "For Council" poišče ime: John J. Prince in pred njim napravi križ in glasovnica bo pravilno in kompletno izpolnjena. Na vse drugo

pozabite, ker je škoda časa trati.

Primarne volitve niso nič manj, če ne bolj važne kakor pa glavne. Če nima dober kandidat prilike biti izvoljen pri primarnih volitvah, potem za glavne volitve odpade in ne more na glasovnico. Na glasovnici za glavne volitve, ki se vrše drugi tork v novembru, bodo le ona dva, ki bosta sedaj prejela največ glasov, neglede ali sta oba demokrata ali republikanca.

Zakaj moramo jutri voliti?

1. Ker hočemo, da se na župansko mesto vrne mož, ki ga je za to mesto odbral naš rojak in sedanjí governor Frank J. Lausche.

2. Ker je sedanji župan mož zmožnosti, mož dela in visoke izobrazbe in mož, ki v svojem srečuti svoje in moje potrebe in stoji za pravicami malega in delovnega človeka.

3. Je mož, ki hoče davčno malega posestnika razbremeniti in pritisniti na bogatejši sloj, da od svojega dobička več plača.

4. Ker hočemo imeti v naši vardi respektivno zastopstvo, človeka, ki zna inteligentno vprašati in zahtevati in zastopnika, ki ve kaj so postavbe in kako se postavbe delajo.

5. Hočemo vojnega veterana, kateri ve kako je težka vojaška suknja in še bolj pa, kako se je težko vrniti na svoj dom brez cilja in upanja na zaslužek.

6. Hočemo mestnega zastopnika takega, o katerem vemo, da bo dano besedo držal in pravilno svetoval ali pomagal, kadar bomo pri njemu pomoči iskali.

In če hočemo temu tako, glasujmo jutri:

TOM BURKE for Mayor
JOHN J. PRINCE for Council
Za izvolitev teh dveh toplo priporočajo slovenski in hrvaški demokratje 32. varde.

JUTRI BODO PRIMARNE VOLITVE

Veliko važnih stvari je treba narediti širom mesta, in tu v naši 32. vardi je prihodnja velika izboljšava, ki je potrebna, je raztegnitev Lake Shore bulevarda od Gordon Parka do mestnih meja. Za ta projekt sem jaz delal nekaj časa, toda sedaj zgleda, kot da je cela stvar pozabljena. Ta cesta je prva na listi za poveljna dela, toda če ne bo 32. varda imela nekoga, ki bo na delu vsako minuto, ne bo narejena, kajti potreba bo mnogo boja in porivanja, da se bo z delom pričelo in skončalo. Ta cesta bi prebivalcem prihranila 15 minut časa pri vožnji iz in v mesto. Če ne bo councilman na delu, da se jo zgradi, potem je ne bo.

Ako bom jaz izvoljen, se bom boril toliko časa, da se bo to cesto zgradilo, kajti ni za pričakovati, da jo bo Miklavž postavil, če se ga prosi.

Anton Vehovec.

Počastitev uspehov znanstvenika

Dne 7. junija 1945 se je vsa Sovjetska Rusija spomnila enega svojih velikih sinov in odličnih dobrotnikov človeštva, Ivana Mičurina, ob desetletnici njegove smrti. Ta odlični Slovan ni bil kak slaven vojskovodja ali državnik, ampak rastlinoslovec, oziroma vrtnar in sadjar, ki je dal svoji rodni Rusiji in ostalemu svetu nad 300 novih, oziroma izboljšanih rastlinskih vrst. V tem oziru je Mičurin deloval na podoben način kot pokojni ameriški rastlinski čarovnik Luther Burbank.

Ivan Mičurin je bil rojen leta 1855 in je zaključil svoje človeštvu koristno delo 7. junija 1935

med svojimi preskuševalni nasadi v bivšem mestu Kordun katerega je sovjetska vlada zdaj mu v čast preimenovala v Mičurinsk. Ivan Mičurin se je v svojih otroških letih zanimal za rastlinstvo. Po dovršeni študiji šoli v Rjazanu je moral na delo, da se je vzdrževal. Upodobi se bil kot električar na mestu mali železniški postaji, toda bil je svojim prostem času se ukvarjal z izboljšanjem sadjarstva. Že leta 1888 je proizvedel tri nove vrste jabolk in šest vrst v svojih otroških letih zanimal za rastlinstvo. Po dovršeni študiji šoli v Rjazanu je moral na delo, da se je vzdrževal. Upodobi se bil kot električar na mestu mali železniški postaji, toda bil je svojim prostem času se ukvarjal z izboljšanjem sadjarstva. Že leta 1888 je proizvedel tri nove vrste jabolk in šest vrst v svojih otroških letih zanimal za rastlinstvo.

V prvi vrsti je Mičurin slovil s križanjem različnih vrst jabolk, jiti sadje, ki bi uspevalo na ostrem podnebnju srednje in severne Rusije. To se mu je uspelo mnogom trudu in poskušanjem. Vzgajal je 24 vrst vinske trte, ki uspevajo v različnih krajih, kjer je nekoč rasla samo divja vinska trta z drobnimi, nekoristnimi plodovi. Dalje je vzgajal več novih vrst jabolk, češenj, sliv in malin. Za potrošnika je jemal divje, trpežne sadje domačih krajev, katere ni križal s plemenitimi sadnimi rastlinami istih vrst.

Za časa carske vlade ni nikake pomoči od oblasti, sovjetska vlada je takoj od četrta upoštevala velik pomen boljšanja sadjarstva in drugega koristnega rastlinstva, mu je dala na razpolago dovolj sveta, delavcev in drugih potrebnih sredstev za njegovo delo. Posledica njegovega dela je imela danes Rusija grozno sadje in druge sadeže, ki uspevajo daleč in hladne in negostoljubne kraje. Koristi od Mičurina imajo mnogi milijoni ruskih prebivalstva, pa tudi prebivalci v raznih drugih deželah sveta. Evrope in Amerike. Mičurinovo delo nadaljujejo znanstveniki, ki so se učili pri njem. Prosto Rusija ceni dobro delo svojih odličnega sina Mičurina, katerega ceni Amerika slična dobra dela svojega Burbanka. Njuni truda spomeniki v milijonskih izdankah pa so povečani in izboljšani dukti narave.

PARTIZANSKA PESENI

Moja pesem ni le moja pesem to je boj vseh nas!
Moja pesem ni le moja pesem to je krik vseh nas!

Biti mlad v teh težkih časih to se pravi:
brez mladosti biti mlad,
zreti starega sveta propad,
skrivati premnogo nad,
to se pravi, biti mlad...

Pa je vendar sreča biti mlad,
biti mlad in poln nad!

SEZNAM

S KOM MORETE POMAGATI ZMAGI
★
MASCOBE IN MASTNI ODPADKI
Prodajte vašemu mesarju
★
KOVINSKI ODPADKI
Povprašajte v vaši mestni državi
★
SHRANITE STARE CASOPISE
Pokličite PR. 6100 za odpravo
★
KOSITRNE SKATLJICE
— Operite jih
— Strižite jih
— Shranite jih
— Oddajte jih
na pristojna mesta za pobiranje
★
Pobiranje v Clevelandu
na vzhodni strani:
prvo nedeljo v mesecu
na zapadni strani:
tretjo nedeljo v mesecu

War Bonds Help Build a
CRUISER

Dušica Rožamarija

(SVETNICA IN NJEN NOREC)

Agnes Gunther

Poslovenil Boris Rihteršič

(Nadaljevanje)

"Mart, zdravi se vendar! Ta-
ko ko bo zdravnikova straža
pobledela, te bom vzel s seboj h
grofici. Ko jo boš videl, ti bo
bolje. Saj se bo spet pozdravi-
la!"

In Harro je šel po stopnicah
na dvigadlo. Martov divji in mračni
smisel ga je mučil, in vendar
je bilo v njem nekaj takšnega,
kar ga je ganilo. Ali mar ni
Martova peklena maščeval-
nost zbudila nekakšnega odme-
va v njem? Če bi Mart imel
vse, če bi bil na svetu človek,
ki se je plazil za njimi, z oro-
žjem v pesti, in nameril znajm na
jezuzni polno srce? Okrutno in
trajno, kaj bi ga bila zemlja
vsežila, kakor bi ga bila zemlja
vsežila. Morda se celo še veseli
vsega zločina! Ne, saj to ni
mogoče. Takšnega človeka ni,
imamo v romanu bi mogel živeti.
Martova divjost mu je vsilila to
jako, klatil se je po hiši in ni-
počel ni mogel strpeti, kakor bi
začela. Martova čarovniža
činkovati tudi nanj.

In Dušica soka je zaklenjen
saj. Tam leži in danes so ji pr-
je razvezali levo roko. Babetta
je razpletla lase. Dokler bo se-
stru Ivana to pustila. Potem bo
moral iznenada nehati in zla-
nite bodo obležale razprostr-
telo posteljo. Solčni žarki se
do igrali z njimi. Sestra Iva-
na ima svoje ročno delo v ro-
ki. In pripovedovati mora o
delu gospoda profesorja, kjer je
mehna klinika. Tam dela sestra
Ivana.

In Rožamarija jo poslušala in
nemisljuje o lepem, blestem de-
lu in njenem gospodarju. Da
se pri vseh, ki so morali pre-
stati nevarne operacije. Zme-
šala jo ona, ker gospod profesor
ni nikomur drugemu ne zau-
stroja.

"Potem morate videti tudi
delo, komu žalosti, sestra Ivana?"
"Da, marsikaj se vidi, da...
toda obiskovalci tja ne smejo
iziditi, kaj priti."

"V blag spomin
ob tretji obletnici kar je
mrli naš ljubljani sin in brat
Ernest Jakomin"

Zatnil je svoje blage oči
dne 29. julija 1942

ri dolga leta so minila,
ar si Ti zapustil nas.
crni zemlji zdaj počivaš,
naših ran izbrisal ni še čas!

Žalujoča oče in mati,
brata in sestra

Lucid, Ohio,
ne 30. julija 1945.

Oglašajte v...
Enakopravnosti

JUTRI VSI V VOLILNE KOČE IN GLASUJTE

JOHN J. PRINCE

32nd WARD

ODBOR TOPLO PRIPOROČA V IZVOLITEV ŽUPANOM

THOMAS A. BURKE

Campaign Committee
32nd Ward

"Ali morajo siromaki zme-
rom sami ležati in trpeti?"

"Nekaterim preberem kakšno
reč, če si tega zelo žele, viso-
kost. Še nikoli pa se nisem tako
bala, kakor takrat, ko sem pu-
stila gospoda grofa k vam."

"Dobro mi je delo, sestra
Ivana, in mojemu možu tudi.
Zdaj me pa pustite samo spa-
ti..."

"Gospo grofico bi to lahko
ubilo."

"Oh, od veselja človek ne
umre. Strah, da. Opoldne, ko
sem se tako prestrašila, mi je
bilo hudo... Takrat me je bo-
lelo. Zelo sem trpela."

"In na dva in sedemdeset se
pulz tudi ni več vrnil, gospa
grofica."

"Povedala vam bom, zakaj.
Ker pošljete vselej mojega mo-
ža ven. Tam mora žalosten ho-
diti po hodnikih, jaz pa sem v
skrbeh. Kako naj se potem mo-
je srce poboljša?"

"Jutri, visokost, bo že bolje,"
jo poskuša potolažiti sestra Iva-
na. "Jutri vas bomo že nesli na
verando."

"Ali bom tam sama ležala?"

"Ne, gospod grof bo pri vas."

"Oh, sestra Ivana, že danes
lahko pustite mojega moža k
meni. Tako hrepeni po meni!
Čutim to. Tudi jaz čutim nekaj
takega. In moje srce ne bo ni-
koli več pravo."

"Visokost bo spet čisto zdra-
va, pravi gospod profesor. Saj
to ni bolezen, pri kateri leži zlo v
krvi. Noben organ se ni izpre-
menil. Zato se bo tudi že vse
pozdrazilo."

"Da, toda neka razlika je še,
sestra Ivana, zelo velika razli-
ka. Poglejte! V zadnjih treh le-
tih sploh nisem imela srca. Sli-
šala sem ga samo takrat utripa-
ti, ko sem bila zelo razburjena,
drugače pa je opravljal svoje
delo, ne da bi ga bila čutila. Ka-
kor vse te čudne reči, ki jih
ima človek v telesu. Človek jih
ne čuti. Zdaj pa je to drugače
... čisto drugače. Zdaj zmerom
čutim srce. Niti trenutek ne mi-
ne, da ga ne bi čutila. Svojega
dela ne opravlja več rado. Za-
žene se in trdno voljo ima, jaz
pa mu prikimam in si mislim,
da se zdaj trudi in hoče svoje
delo dobro opraviti. Potem spet
ohromi in opusti svoje delo. To
je zelo hudo... in tako straš-
no neprijetno. Ljuba sestra Iva-
na, ali bo to moglo tako osta-
ti? Ta kupčija z lastnim sr-
cem?"

Sestra Ivana se poglubi v
svoje ročno delo. Oh, tako ža-
lostna je, tako se trudi, da bi
skrila svoje srce, čeprav je va-
jena trdega dela v Wurzburgu.

"To je pa zato, ker je vaša
visokost zelo utrujena. Hudo
trpljenje vas še zmerom muči.
Vendar pa ste čisto drugačni,
kakor ste bili. Po težavni opera-
ciji se marsikdo tako izpremeni,
da je živa senca, toda čez pol
leta ne ostane niti najmanjša
sled..."

"Kaj je teden dni! Oh, zd se
mi, da so minili že meseci, kar
sem hodila po zelenem travni-
ku... Ali mislite, da bom še
kdaj lahko tam hodila?"

"O, to pa že."

"Saj veste, da se sama niti

dvigniti ne smem. Ti ukazi me
strašno mučijo, sestra Ivana.
Zelo slabo se prenašava jaz in
moje srce. Če mu ne ustrezem,
se mi upre: Ne bom več dela-
la, potem pa glej, kako boš ži-
vela. Seveda moram takrat jaz
popustiti."

"Če bi hotela visokost čisto
mirno ležati, tako kakor želi
gospod profesor..."

"Kaj bi bilo, sestra Ivana, če
bi res tako mirno ležala... in
se brigala za svoje srce ter ga
skušala spraviti v dobro voljo?
... Vendar pa ne more zmerom
tako ostati. Dva in dvajset let
imam. Vse življenje vendar ne
bom mogla negibno ležati na
hrbtu in strmeti v kos neba! In
da bi držala svoje roke tako, ka-
kor želi gospod profesor..."

"Visokost bomo že nesli na
teraso. Visokost mora zmerom
misлити, da se zdravje čedalje
bolj popravlja."

"Kdaj bo bolje?"

"Kmalu, visokost! Saj je šele
teden dni! Nekateri se v šestih
mesecih toliko ne popravijo, ka-
kor ste se vi!"

Drugi dan leži Rožamarija v
zavetju na otomani pri odprtih
vratih in že dosti bolje ji je.
Knez stoji zraven nje in v roki
ima prelep šopek vrtnic, ki jih
ji je bil prinesel. Mali Henrik se
igra na verandi s kamenčki in
ropota. Harro sloni ob odprtih
vratih. Dolg je, suh in žalosten.
Vsak dan postaja srebrni lesket
na njegovi glavi izrazitejši.

Zdaj se pogovarjajo o kne-
žnji in njeni bolezni. Ne more se
pomiriti. Samo z umetnimi sred-
stvi... Časih muči svoje ljudi
dolge ure. Najstrašnejše pa je
to, da kar mirna ne more osta-
ti. In niti za trenutek ne počiva-
jo njene noge. Položili so jo v
posteljo, toda tedaj ji je posta-
lo še huje. Po sobi hodi, dokler
od utrujenosti ne omahne.

Zunaj pade iznenada na tla
tasa s steklom in srebrnim pri-
borom. Mart je očistil srebro in
ga je hotel odnesti v obednico.
Rožamarija je seveda vsa pre-
strašena. Harro pa še dosti bolj.
Čisto bled je.

"Mislim sem, da Mart nikoli nič
ne razbije," meni knez. "Kakor
vidim, tudi on ni čisto nebeško
popoln."

Harro gre v jedilnico. Tam
sloni Mart ob steni. Črepinje in
srebro leže okoli njega, in ne
spomni se, da bi kaj pobral. Za
trenutek se oba spogledata, po-
tem pa šepne Mart:

"Samo na mene bo prišlo, sa-
mo na mene..."

"Norec si, Mart... in sram
naj te bo. Zraven gospe grofi-
ce..."

Knez pride v jedilnico. "No,
Mart, kako, da ste tako pobiti?
Nič naj vas ne skrbi. Vse bom
nadomestil. Pojdite k moji hč-
ri! Rada bi govorila z vami."

Mart pogleda obupano svoje-
ga gospodarja. Tako obupano,
da se knez čudi, kako se more
zaradi teh črepinj tako žalosti-
ti! Šele potem stopi v spalnico.

Bog ve, kaj je pričakoval? Zdaj
se globoko oddahne. Saj je tu
ona, gospodarka! In njeni
lasje so tako gladki kakor zme-
rom, njene lepe oči še lepše, sko-
raj nekoliko ožje. Obraz je bolj
bled, in tako lep je na blazini,
v mehki, beli svileni obleki...

In Rožamarija iztegne drobno
roko proti njemu.

"Mart, ali si vesel, da sem se
malo popravila? Daj mi vendar
roko!"

Dvakrat mu mora reči, pre-
den jo uboga, in potem leži než-
na roka kakor list vrtnice v nje-
govi trdi, orjaški pesti. In pri
tem dotiku se spomni vseh svo-
jih grehov. O, če bi ona to ve-
dela, zdaj, ko je čarovniža že
učinkovala. O, kako mu je hu-
do zaradi njenih mirnih oči! Ne,
če bi ga videla z lopato, bi pre-
strašeno potegnila svojo roko
iz njegove. Niti besede ne amo-
re reči. Samo rezko zastoka.

"Ljubi Mart, da ti je tako hu-
do zaradi mene?" S ščetinasto,
debelo glavico priklina Mart,
obraz pa mu strahotno in smeš-
no vzdrhti. "Ali pa te kaj dru-
gega muči, Mart?"

O, gospa, gospa... — — — v
srce mu ne vidi... morda bo
rekla kakor gospod grof: Poj-
di, Mart! Potem bo stekel do

najbližje jelkove veje, saj ima
vrv v žepu!

"Ljubi Mart, vidim, da trpiš.
Vsi smo trpeli. Ko bom toliko
zdrava, da bom že smela iti na
vrt, in boš ti tam delal, pridi k
meni in mi vse povej! Zdaj je
knez tu. Vsi moramo nositi svo-
je breme, Mart!"

In Mart gre iz sobe, kakor bi
mu bilo življenje podaljšano.
Pozna noč je že, ko pride v
svoj stolp in si prižge svetilko,
kakor drugače nikoli. Svojo po-
steljo najde človek tudi v temi.
Iz skrinje potegne staro pesma-
rico. Tam leži tudi biblija, oko-
vana s srebrom, ki jo je imela

njegova mati, toda on se ne
zmeni zanjo, ampak vzame pe-
smarico. Kar je bil pri vojaki-
h, je ni odprl. Pridige je slabo ra-
zumel in jih tudi ni maral. Zdaj
pa je pobrskal po knjigi in za-
čel prebirati napise, toda samo
zmotili so ga. Pot, pot v pekel
... njegove divje, maščevalne
misli se že zmerom krožile okoli
knežnje kakor psi za zločincem.

Dolgo je sedel in brskal po
pesmarici. Kar se je zgodilo, se
je zgodilo. In njegov gospod je
maščevan. In nečesa ne bo tre-
ba odkrivati. Nobeni policiji ne
bo treba neumno izpraševati. O
so peli, ko je njegova mati umr-
maščevanju ni v nobeni knjigi,

la!

Queen of Freckles

No one is going to dispute the de-
cision of the New York judges who
named 11-year-old Frances Scully of
Richmond Terrace, Staten Island,
"Queen of Freckles" in the annual
contest held at Children's Aid Soci-
ety's playground. It really was no
contest.

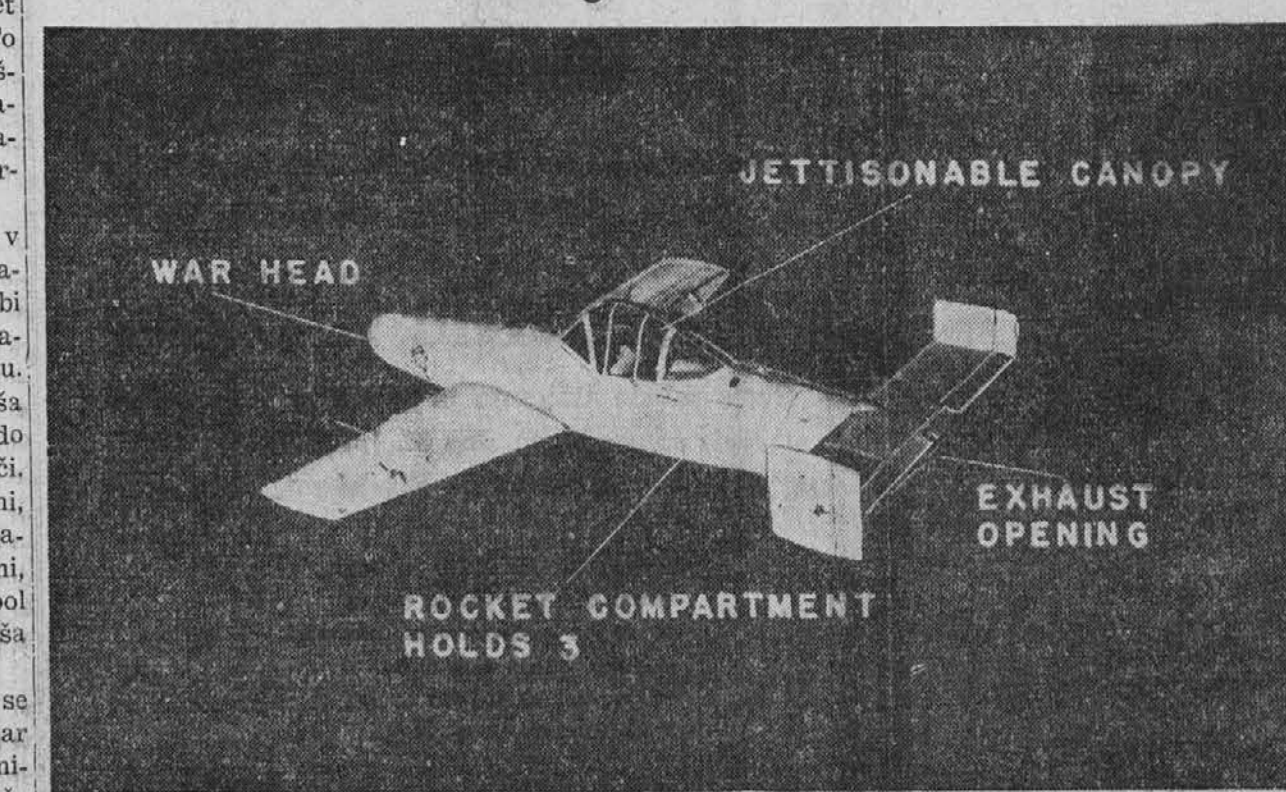
ZAVAROVALNINO

proti
ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.
preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.
Pokličite:
ENDicott 0718

Baka Bomb No Longer Secret but Still Suicide

One of the latest secret weapons used by the Japs in a desperate attempt to stop the American advance westward is the "baka" bomb. Jap word for "fool," name given because it is controlled by a suicide pilot. The drawing shows how the Baka resembles a "flying torpedo." A suicide pilot controls the craft from the bubble canopy. Rockets in the tail section furnish propulsion. The bomb is launched from bomber.

le v stari bibliji je mnogo. Nje-
gova mati pa je jemala vselej
pesmarico v roko, kadar je kaj
iskala. Biblija je za duhovne, je
menila.

Pesmi za umirajoče... Pri-
prava na smrt... Mart težko
zastoka. Če se hoče kdo obesiti,
ne potrebuje tega. Pesmi tolaž-
be... toda prave tolažbe ne
začuti v njih. Kar se je zgo-
dilo. Za njegovo bolečino ni ničesar
v tej knjigi, o njegovem so-
vraštvu ni ničesar in o njegovi
ljubezni tudi ničesar. Tedaj pa-
de listič iz knjige. — Oh, tele
so peli, ko je njegova mati umr-

SKEBE & ULLE

PLUMBING AND HEATING COMPANY

15601 WATERLOO RD. KENmore 7248

Nanovo položimo vodne cevi in scistimo odvodne kanale.
Dajte vaše naprave za gretje na paro in vročo vodo sedaj
pregledati! — Mi prodajamo plumberski in grelni material
ter istega tudi inštaliramo.

NOČNI KLICK
MIKE SKEBE—KE 4614 AL ULLE—IV 1788

VOLITE V TOREK, 31. JULIJA ZA ŽUPANA

Thomas A. Burke

in vašega endorsiranega demokratske-
ga kandidata za mestno zbornico.

Ray T. Miller, Chairman Democratic Party
Emil A. Bartunek, Sec'y to Mayor Burke

Zaradi rekorda, katerega je napravil v
mestni zbornici tekom zadnjih petih let
in pol

Edward J. Kovacic

ZASLUŽI, DA MU DATE SVOJ GLAS
IN GA PONOVRNO IZVOLITE

VOLITE ZA

EDWARD J. KOVACIC

Primarne volitve v torek 31. julija 1945
Volilne koče odprte od 7:30 zjutraj do 7:30 zvečer

JUTRI VSI V VOLILNE KOČE IN GLASUJTE

JOHN J. PRINCE

FOR COUNCIL

32nd WARD

ODBOR TOPLO PRIPOROČA V IZVOLITEV ŽUPANOM

THOMAS A. BURKE

Campaign Committee
32nd Ward

Pomladni sen

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

★
Priredil I. H.

(Nadaljevanje)

— Tudi morate! Je vse dobro in lepo; ni pa dovolj. Preizkušati, preizkušati in premisliti — ne slepomišiti in tipati! Pa naj bo za danes dovolj. Z zaljubljenimi ljudmi ni mogoče govoriti. — V ostalem pa vam svetujem, da ne pozabite na svoje stare znanke, dobre prijatelje in zveste sosedice, sebi na ljubo, dragi Wolf! Še to-le: Lepa Ela pogosto vpraša za vas; ni dobro te družine tako zanemarjati. Kdo ve, ako teh ljudi ne boste še kdaj potrebovali. Zaradi tega še ni treba, da bi kdo slutil, da vas vežejo nežne zvezi. Da, še nekaj, danes zvečer se bo stari potrudil v kazino; nikdo ne sme manjkati! Samo, da veste! Pa servus! — S tem odide.

Napol jezen, napol ginjen ga je Wolf poslušal. Pa vseeno je dober fant. Zdaj pa mora takoj pisati Mariji, kajti zvečer ne more biti kje drugje, ako bo stari prišel v častniško družbo, in posebno še mora iti, kar ga njegov predstojnik nad vse čišla.

Ko je oddal pismo — Marija ga je našla zvečer, ko je prišla iz trgovine, — je šel počasi na promenado. Tam sreča Gabrielo Ulrihovo, ki je bila zelo elegantno in okusno oblečena. Misli je na nasvet svojega prijatelja, zato obstane in jo pozdravi.

Bila je nad vse prikupljive zunanosti, za svojih enindvajset let skoro prebujna. Svetli, plavi lasje so kaj ljubko pristojali sveži, rožnato zdravi barvi obraza. Njene svetle modre oči so imele nek poseben hladen, brezbržen pogled.

Gospodična Ulrihova je bila to, kar jo splošno imenujemo lepo dekle, brez kake posebne zanimivosti. Wolfu je bila kar odurna; zakaj, sam ni vedel. Mogoče zato, ker mu je tako očitno kazala svojo naklonjenost, kar mu je bilo zelo neprijetno.

— Zelo redko vas je videti, — gospod pl. Wolf, — pravi Gabriela hladno, — pravzaprav sem jezna na vas.

— Potem me pa nikdo ne more potolažiti, milostljiva gospica.

— Tega ne verjamem. Saj še pri zadnji zabavi v kazini niste opazili, da sem huda na vas. Ali vam gospod pl. Stranski, kateremu sem potožila, ni povedal?

— Stranski? Da, da, seveda! — odvrne Wolf. Sploh pa ni niti vedel, kaj je na stvari. Bilo mu je tudi vseeno, samo da ni zamudil časa, videti Marijo. Toda Gabriela se ni mogel otestiti. Zadrževala ga je s svojim govorjenjem; kajti bila je preponosna na to, imeti ob svoji strani lepega Wolfa, kot pa da bi ga kar tako pustila iti. Zato ga prosi, naj jo še nekoliko spremlja. — Gospodje itak nimajo pred jedjo ničesar važnega opraviti. — Hote ali nehoti, moral je ž njo in skušala ga je živahno zabavati.

— Papa mi je včeraj kupil novega jahalnega konja, lepega šarsa. Liza mi ni več ugajala. Sem je prodala gospej pl. Mlinarjevi.

— Ali se niste težko ločili od nje? Liza je bila dobra, prijazna žival. Ali mi niste nekoč rekli, da mama slabo ravna s svojjo živino?

— E, da, kadar ima svoje muhe; tedaj ji je vseeno, kaj in koga pretepa. Njena služkinja more o tem mnogo povedati. Kako je enkrat grdo pretepla svojo psička: Živalica je zato tudi poginila.

— Ali se vam tedaj ta meh-

ka Liza pravi nič ne smili, ako pride v oskrbo taki ženski?

— Ravno tako govorite, kot bi to bil človek, gospod pl. Wolf. Žival, prosim, kaj je žival! — Da, zares, gospod poročnik, ali ste bili pred kratkim v cirkusu, ko je umetnik na žični vrvi padel na tla? Gospod pl. Kolba mi je povedal; bil je zraven. — Škoda, ravno oni večer nisem utegnila iti. Rada bi bila videla. Pri tem ima človek kaj izpremembe in mu gre na živce.

— Gospica Ulrih, mož zapusti ženo in pet majhnih otrok — kaj naj se zgodi z družino? — odgovori Wolf s poudarkom.

Gabriela samo skomizgne z rameni.

— Zakaj pa se ženi in ima družino? Takim ljudem tega ni treba! Zakaj pa je umetnik, da pleše po železni vrvi? Vedno mora misliti na to, da ga zadene nesreča. Saj bi bil lahko postal rokodelce, ali kaj drugega. Papa ji je poslal tristo mark. Pa tega ni bilo treba, kajti žena lahko dela.

Wolf je bil ves iz sebe nad tako brezsrčnostjo. Najrajši bi ji bil povedal, kar je mislil, toda je molčal. Skrivaj jo pogleda ob strani. Najbrže se ni niti zavedala utisa svojih besed. To je bilo vse tako samo ob sebi umljivo.

— Pričakujem, da greste z menoj po očeta; obljubila sem mu, da pridem ponj. Veselilo ga bo, ker vas ima tako rad, — ga prosi z priljubljenim pogledom.

— Zelo ste ljubeznjivi, milostljiva gospica. Vendar pa si ne morem privoščiti tega veselja, da bi pozdravil vašega gospoda očeta, ker v resnici nimam časa.

— Saj vem, to vedno pravijo gospodje — nikdar niso v zadregi z izgovorom, — pravi ne-

jevoljna. — Ali tudi veste, gospod pl. Wolf, da je poročnik Brener zelo ljubosumen na vas?

— Na mene, zakaj? — vpraša Wolf presenečen.

— Da, rekel je, da ga preveč zanemarjam in sicer zaradi vas in vi tega sploh ne zaslužite.

— Milostljiva gospica — v resnici — vem — preveč časti.

— Bil je kot na šivankah. Vsak trenutek je morala priti Marija in bi ga videla, da se izprehaja z Gabrielo, o, kaj bi si mislila! In res, že od daleč jo vidi prihajati naprej — zdaj, zdaj ga je morala zagledati. Veselje zažari na njenem obrazu, ko ga zagleda, toda njeno lice se takoj stemni, ko ga vidi v družbi dame.

Oba korakata mimo nje — Marija pozdravi Gabrielo, ki ji pozdrav komaj odvrne z majhnim priklonom.

— Vi poznate to damo? — vpraša naglo Wolf.

— Dama? — pravi Gabriela nekoliko zaničljivo. — Dama Modistinja je v trgovini gospe Gundetove. Posebno je izveščana v nakitu klobukov, ima zelo dober okus in vedno zahtevam, da mi ona streže. To je vse na jino poznanje. In ljudje potem še mislijo, ako jih srečamo, da jih moramo pozdraviti.

— Ne bi bil mislil, da je kaka prodajalka, — pravi Wolf, samo da je imel kaj reči.

— Res, jako lepa je. To tudi moške vedno zapelje. Na ulici in v trgovini izgleda popolnoma ponižna in elegantna, pa vendar ni mnogo, vredna. Mnogo se sliši o njej. Sploh pa je nemogoče, da jo tudi vi poznate, gospod Wolf? — pripomni poizvedujoče. — Ali niste govorili ž njo v gledališču pri "Ciganskem baronu"?

— Zelo se motite, milostljiva, — pravi Wolf hladno in komaj je premagoval zadrego. Ali je mogoče tedaj kdo opazil, ko je samo mimogrede v gledališču pozdravil Marijo?

— Potem je gotovo moral biti kdo drugi, — odvrne Gabriela brezbržno. — Ta oseba je bila gotova in častnik je tudi bil, s katerim je govorila, to

vem. Mislim, da ste bili vi! — Taka dekleta imajo veliko srce!

Vroče postane Wolfu, ko sliši tako govoriti o njegovi Mariji. Toda premaga se, ko zapazi Gabrielin osupli obraz. Ta bi morala najmanj o tem slutiti da. —

— Presenečen sem, — pravi Wolf in se sili smejeti, — da se vi, milostljiva gospica, tako zelo zanimате za življenje uboge modistinje.

— Toda, gospod pl. Wolf, to je ravno zanimivo, da človek kaj takega ve. Saj vsakdo rad pogleda za zastor in bi rad iz onega kroga kaj vedel — to mora biti zelo prijetno. Poročnik Brener mnogokrat spusti kako opazko —

— In kakšno?

— O, tega ne povem. Obljubila sem mu, da molčim — samo nekaj; tiha voda globoko dere, — se smeje škodoželjno Gabriela.

— Ne razumem vas, gospica, kajti govorite v zagonetkah, — odvrne hladno. — Žal mi je, da se moram sedaj posloviti.

— Škoda, — pravi Gabriela.

in obstane. — Toda, kaj ne, saj pridete zopet — kmalu — saj morate o mojem konju izreči svojo sodbo — in zelo lepo ime bi rada imela zanj — ali mi ne morete pomagati?

— V tem trenutku se ne morem spomniti nobenega primerne imena, še manj pa za konja, ki je last dame. Malo bom pomislil in vam bom ime pismeno sporočil.

— Prosim, — zakliče veselo.

— Pridite vendar jutri k nam na zajtrk, prosim.

— Ako bom mogel zaradi svoje službe. Ne vem še; imam mnogo opravila, — odgovori Wolf zamišljen.

— Samo napravite, da bo mogoče. Poročnik Brener pride prav pogosto.

— Bom videl! Za vsak slučaj pozdravite gospoda očeta. — Na svidenje milostljiva gospica! — Naglo poljubi njeno ponudeno roko, nato pa hitrih korakov odide.

(Dalje prihodnjič)

Oglašajte v . . . Enakopravnosti

Champion Service Man's Family

Pfc. Wilbert L. Fleury of Port Huron, Mich., father of 13 children, 11 of which are shown in photograph with their mother, tops record of Cpl. Chester J. Barrett, formerly called the "Champion Dad of the Armed Forces." Two of the children were visiting relatives when this photograph was made.

V blag spomin

Prve obletnice nenadne izgube našega preljubljenega in nikdar pozabljenega sina in brata

Pfc. Martin F. Kuhar

Svoje mlado življenje je izgubil v borbi za svobodo celega sveta, dne 30. julija 1944, v bitki v Burmi na Kitajskem.

Srčno ljubljeni sin in brat, umrl si za svobodo sveta in sedaj počivaš v tuji zemlji, a duša Tvoja vrh neba uživa večno rajsko srečo, v objemu večnega Boga

K nam pa žalost se je naselila ki nas ne bo nikoli več zapustila, pri nas preje ne bo veselja, dokler se skupaj s Teboj ne snidemo!

Žalujoči ostali:

MARTIN in VIDA KUCHAR, starši;
ELEANOR, sestra;
WALTER, brat.

Cleveland, O., 30. julija, 1945.

V BLAG SPOMIN

druge obletnice smrti naše preljubljene in nikdar pozabljene soproge in matere

Johanne Doljak

ki je v Bogu mirno za vedno zaspala 30. julija 1943

Dve leti je že minilo, kar zapustila naš si dom, toda v sredi našega srca Tvoj spomin živi ljubeč.

Draga soproga in ljubljena mati, Danes spomini na Te hite, počivaj v miru, blaga duša in večna luč Ti sveti naj!

Žalujoči ostali:

JOHN DOLJAK, soprogo
JOHN, FRANK, RUDOLPH, JOSEPH in CPL. ANTHONY, sinovi
MARY, poročena Primosch, in JEAN, hčeri
Zet, sinahe, dva vnuka in ena vnukinja

Cleveland, Ohio, 30. julija 1945.

Za delavce

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKES ZA HIŠNE SLUŽABNICE

ZA POSLOFJA V DOWNTOWN

ZA VES DAN ALI DELNI ČAS

Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zj. Stalno delo—Zahteva se izkaz državljanstva—Zglasite Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901 od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Mali oglasi

PIVO V ZABOJIH
VEČ VRST

EMERY'S BAR

961 Addison Rd.

CVETLICE ZA VSE SLUČAJE
Venci, šopki, corsages itd.
DELL BRAMLEY
FLORAL SHOPPE
1264 East 71st Street
nasproti cerkve sv. Frančiška
Henderson 0750

NOVA IZDAJA
Angleško-slovenski
besednjak

(English-Slovene Dictionary)

Sestavil Dr. F. J. Kern
Cena \$5.00

Dobi se v uradu
ENAKOPRAVNOSTI
6231 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028

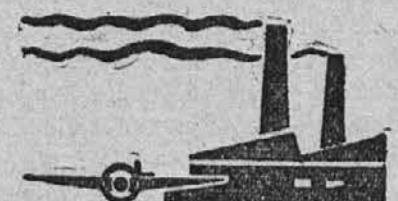
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

ZA CEMENTNA DELA
kot pločnike in driveways
pokličite

JOHN ZUPANCIC
18220 Marcella Rd. KE. 4993

OGLAŠAJTE V
"ENAKOPRAVNOSTI"

WHERE THE FUEL GOES

A PLANT manufacturing air planes in New England burns 800,000 gallons of fuel oil a month.

WAR BONDS
in Action

Official Navy Photo
Help for Australians. U. S. Amphibious units that War Bonds helped to equip put these Aussies ashore to drive the Nips from Tarakan, Borneo.
U. S. Treasury Department

ŽENSKES

za kuhinjsko pomoč v otroški kempi v Pains od sedaj pa do Delav praznika. Dobra plača.

Zglasite se v

CAMP WISE

13512 Kinsman Rd. L.

Mali oglasi

OHISKO V
\$2.50, gal.—Prve
EMERY'S B
961 Addison Rd.
Odprto do 2.30 zj.

Izreden nakup

2 krasni hiši, vsaka za žino; na novo barvane, 8 sobami; nahajajoči se sell Ave., od E. 68 St. in Ave. Nenavaden nakup \$8900. Požurite se in se kajti ta posebnost ne bo dolgo. Pokličite GL 3514

Stanovanje se

3 ali 4 sobe za zakonski otrok. Okrog E. 185 St. Collinwoodu. Če mogoče avgusta. Sporočite na Neff Rd. ali pa pokličite se

Dajte vaš

ščititi sedaj
ša postreže
boljše delo
nez in d
ščičen po
cuumu."
\$4 do \$6

National Heating
Postrežba širom me
FAirmount 6514

Keep Your
Cross at His

KUPUJTE VOJNE

